

MAPA KOŘENŮ TŘÍDY

ANOTACE:

Prostřednictvím aktivity si žáci i jejich rodiče uvědomí, odkud pochází jejich rodina. Žáci nejprve samostatně a poté společně s rodiči zaznamenají do mapy původ svých předků a zamyslí se nad důvody a důsledky jejich stěhování. V závěru aktivity pak žáci vytvoří mapu kořenů celé třídy.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a jeho svět (1. stupeň ZŠ), člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, člověk a příroda

OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace, přírodovědné vzdělávání

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: OSV, VMEGS, MKV

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí

DOPORUČENÝ VĚK: 10+

CÍLE:

Žáci:

- uvědomí si a zaznamenají, odkud pochází jejich rodina,
- diskutují s rodiči o kořenech své rodiny a společně dotvoří mapu, odkud jejich předci pocházejí,
- uskuteční rozhovor s příbuzným, který se ve svém životě někam přestěhoval, a jeho odpovědi sepíší do podoby slohové práce,
- uvědomí si a popíší historicko-společenské důvody migračních vln v průběhu (nejen) 20. století,
- uvědomí si důležitost toho, znát své kořeny.

DĚLKA: 90 min. (2 vyučovací hodiny s cca týdenním odstupem)

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LIST** pro každého žáka
- velký arch papíru
- psací potřeby
- tabule nebo flipchart

POSTUP:

1. Po projekci si sedneme do kruhu a provedeme reflexi filmu. Důraz klademe na cestování a adaptaci na kulturní rozdíly.
2. Zůstaneme v kruhu, postavíme se a vyzveme žáky, aby udělal krok dopředu ten, kdo se narodil... (např. v nejbližší porodnici), jehož předci žijí v..., kdo navštívil...

	SOCIÁLNÍ PROBLEMATIKA / RODINA
	GLOBÁLNÍ ROZVOJOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ / MIGRACE
FILM	ŽIRAFA V NESNÁZÍCH
	AKTIVITA

- Poté požádáme žáky, aby se posadili do lavic, a rozdáme jim **PRACOVNÍ LIST 1** s mapou ČR a Slovenska (můžeme rozdat i mapu Evropy; připomeneme žákům historickou spjatost ČR a Slovenska). Vyzveme je, aby v mapách označili místa, kde žije/žila jejich rodina – žáci začnou tam, kde žijí oni s rodiči a sourozenci, pokračují tam, kde se narodili a v mládí žili rodiče, prarodiče...
- V závěru hodiny žákům zadáme domácí úkol – dokončit mapku původu předků za pomoci rodičů, zaznamenat důvody stěhování předků a napsat slohovou práci: rozhovor s členem rodiny, který se někam přestěhoval (do jiného města, země).
- Úvod následující hodiny začneme brainstormingem na téma „stěhování“. Vše zaznamenáváme na tabuli.
- Poté požádáme dobrovolníky, aby přečetli svůj rozhovor s členem rodiny, který se přestěhoval.
- Vrátíme se k brainstormingu a sdělíme společné situace pro přestěhování – v čem si jsou podobné, z jakých důvodů se lidé v minulosti nejčastěji stěhovali?
- Poté uspořádáme na lavicích výstavu map původu předků.
- V závěru hodiny vytvoříme na velký arch papíru společnou mapu kořenů naší třídy.

REFLEXE:

Reflexi provádíme v průběhu aktivity po jednotlivých krocích. Mluvíme se žáky o příčinách stěhování, ale i o jeho následcích. Snažíme se společně spojit migrační vlny s důležitými historicko-společenskými událostmi. Závěrečnou reflexi provedeme formou diskuse nad společnou mapou kořenů.

POZNÁMKA:

Pokud nechceme mapu pro zaznamenání kořenů třídy s žáky kreslit, můžeme využít opravdovou mapu a nalepit na ni lístečky.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Osvědčená aktivita, která žáky velmi baví. Rádi hledají místa, kde bydleli jejich předci – soutěží s ostatními, kdo bydlel nejdál nebo na nejhezčím místě. Práce s internetem je baví a ani rodiče se nebrání jim pomoci s vyhledáváním různých míst spojených s jejich rodinou. Zakreslování a orientace na mapě potěší i kolegy zeměpisáře, kteří jsou rádi, že se děti v této dovednosti cvičí.

Po zhlédnutí filmu Žirafa v nesnázích jsme si povídali o tom, co znamená se stěhovat, jaké jsou důvody, co může být pozitivní a co negativní. Kolikrát se za svůj život žáci sami stěhovali a proč (včetně stěhování v rámci města, domu, pokoje). Jeden po druhém jsme potom sdělovali, odkud pocházejí naši příbuzní, kde máme nejvzdálenější kořeny – napříč republikou, Evropou i celým světem. Přes víkend se děti měly zeptat rodičů, odkud přesně jejich předci jsou, aby místo zvládly příští hodinu zakreslit do mapy světa. Následující hodinu jsme si povídali o nejstarším předmětu v jejich rodině a zároveň třídou kolovala mapa světa, do níž každý zakreslil své místo. Jsme domluveni, že při hodině zeměpisu a výtvarné výchovy děti s vyučujícími vyrobí velkou mapu světa, do níž vlepí šipky se svým jménem a ukazatelem rodinného příběhu.

Lenka Haviárová, Gymnázium a SOŠ dr. V. Šmejkala, Ústí nad Labem

MAPA KOŘENŮ

Zaznamenejte do mapy, odkud pochází vaše rodina. Kde žijete vy? Kde se narodili vaši rodiče? A kde babičky a dědečkové? A kde další předci?

